

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2008 ROKU**

**CZĘŚĆ II
PROGNOZA
NA ROK 2009**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	METODOLOGIA OPRACOWANIA.....	3
2.	WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH.....	3
2.1.	PODAŻ ABSOLWENTÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ	3
2.2.	STRUKTURA NAJWIĘKSZYCH GRUP ZAWODÓW WŚRÓD ABSOLWENTÓW	4
2.2.1.	ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH.....	4
2.3.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	6
2.3.1.	NAPŁYW ABSOLWENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH.....	7
2.4.	WYŁĄCZENIA Z EWIDENCJI ABSOLWENTÓW	8
2.5.	LICZBA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW.....	8
2.6.	BEZROBOTNI ABSOLWENCI POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW SZKÓŁ	10
3.	PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY	12
3.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	12
3.2.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	13
4.	WNIOSKI	13

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia.....	3
Wykres 2.	Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2008 roku	4
Wykres 3.	Udział absolwentów szkół wyższych według uczelni	5
Wykres 4.	Dominujące kierunki absolwentów studiów	5
Wykres 5.	Absolwenci (z wyłączeniem absolwentów szkół wyższych) oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2009.....	7
Wykres 6.	Udział rejestrujących się absolwentów jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2009	7
Wykres 7.	Absolwenci szkół wyższych oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2009	8
Wykres 8.	Udział rejestrujących się absolwentów szkół wyższych jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury uczelni wyższych w latach 2005-2008	8
Wykres 9.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół.....	9
Wykres 10.	Liczba bezrobotnych absolwentów według zawodów	9
Wykres 11.	Udział i liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów oraz liczba absolwentów w zależności od typu wykształcenia	10
Wykres 12.	Liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych według zawodów	10
Wykres 13.	Udział bezrobotnych absolwentów w ogóle absolwentów kierunku danej szkoły	11

1. METODOLOGIA OPRACOWANIA

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując danymi statystycznymi zawartymi w załączniku 3 do sprawozdania MIiPS-01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów”, przy wsparciu szczegółowym wydrukiem absolwentów według szkół (system PULSAR – aplikacja raportująca systemu PULS).

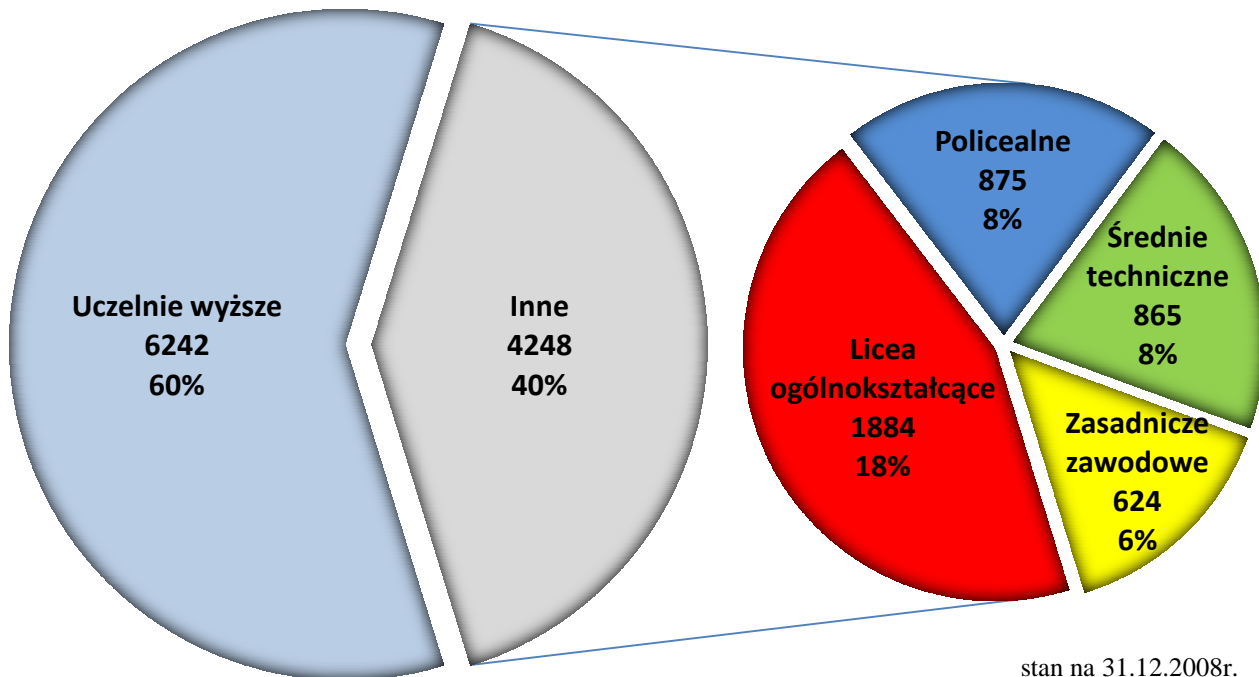
Informacje o absolwentach szkół otrzymano z Systemu Informacji Oświatowej MEN, które to zostały wczytane centralnie do systemu SYRIUSZ.

2. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

2.1. Podaż absolwentów według typów szkół

W obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu zlokalizowanych jest 95 szkół (kierunków) ponadgimnazjalnych, z których uzyskano informacje dotyczące absolwentów. Dodatkowo w Opolu znajdują się 4 uczelnie wyższe i to ich mury opuszcza największa liczba absolwentów, jednak tylko część z nich jest na stałe mieszkańcami regionu; większość mieszka w pozostałych powiatach czy też dalszych województwach, stąd należy zwrócić właściwą uwagę przy interpretacji wyników dla tychże absolwentów. Mury placówek szkolnych i szkół wyższych w mieście Opolu i powiecie opolskim w 2008r. opuściło 10 490 absolwentów, zaś szacuje się, iż samych absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych w 2009r. będzie 4673 (brak bowiem danych prognozowanych z uczelni wyższych).

Wykres 1. Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia

Z wykresu wyraźnie widać nie tylko fakt największej liczby absolwentów szkół wyższych (jednak ze względu na ponadregionalny charakter uczelni akademickich należy z uwagą śledzić dane dotyczące tej grupy), ale i znaczną przewagę absolwentów liceów ogólnokształcących – stanowią oni ponad połowę wszystkich absolwentów szkół średnich.

Absolwenci z wykształceniem średnim technicznym w 2008r. stanowili 20,4% ogółu absolwentów zaś wśród absolwentów szkół policealnych zanotowano jedynie nieznacznie większy ich odsetek (20,6%). Najmniej absolwentów (624 osoby) ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe.

2.2. Struktura największych grup zawodów wśród absolwentów

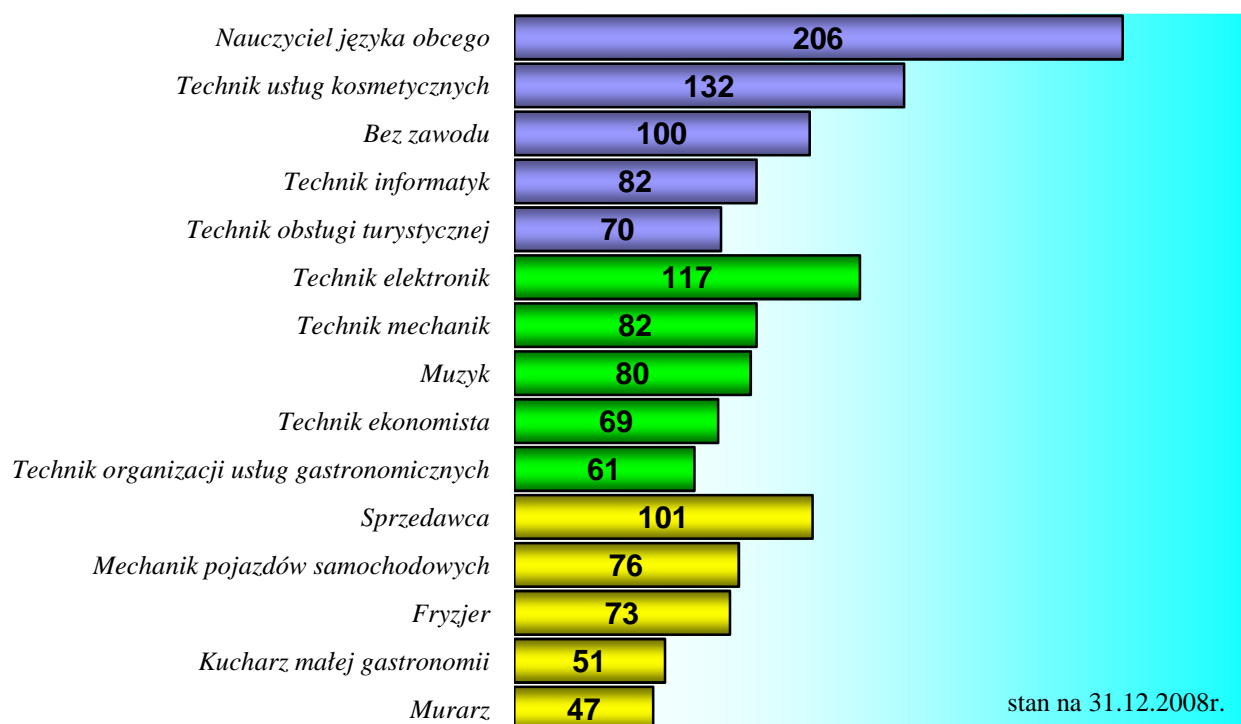
W 2008 roku najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące, jednak brak wyuczonego zawodu nie daje tym osobom kwalifikacji do wykonywania wyspecjalizowanego typu pracy.

W szkołach pomaturalnych najwięcej absolwentów (206 osób) uzyskało tytuł nauczyciela języka obcego. Nieco mniej (132 osoby) uzyskało zawód technika usług kosmetycznych. Stu absolwentów szkół pomaturalnych nie uzyskało zaś żadnego zawodu.

Technika cieszyły się największym zainteresowaniem na kierunkach: technik elektronik (117 absolwentów), technik mechanik (82 absolwentów), muzyk (80 absolwentów), technik ekonomista (69 absolwentów) oraz technik organizacji usług gastronomicznych (61 absolwentów).

Wśród osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, najwięcej absolwentów uzyskało zawód sprzedawcy (101 absolwentów). Popularne również były zawody mechanika pojazdów samochodowych (76 absolwentów), fryzjera (73 absolwentów), kucharza małej gastronomii (51 absolwentów), murarza (47 absolwentów) oraz stolarza (45 absolwentów). Szczegóły przedstawiono na wykresie 2.

Wykres 2. Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2008 roku

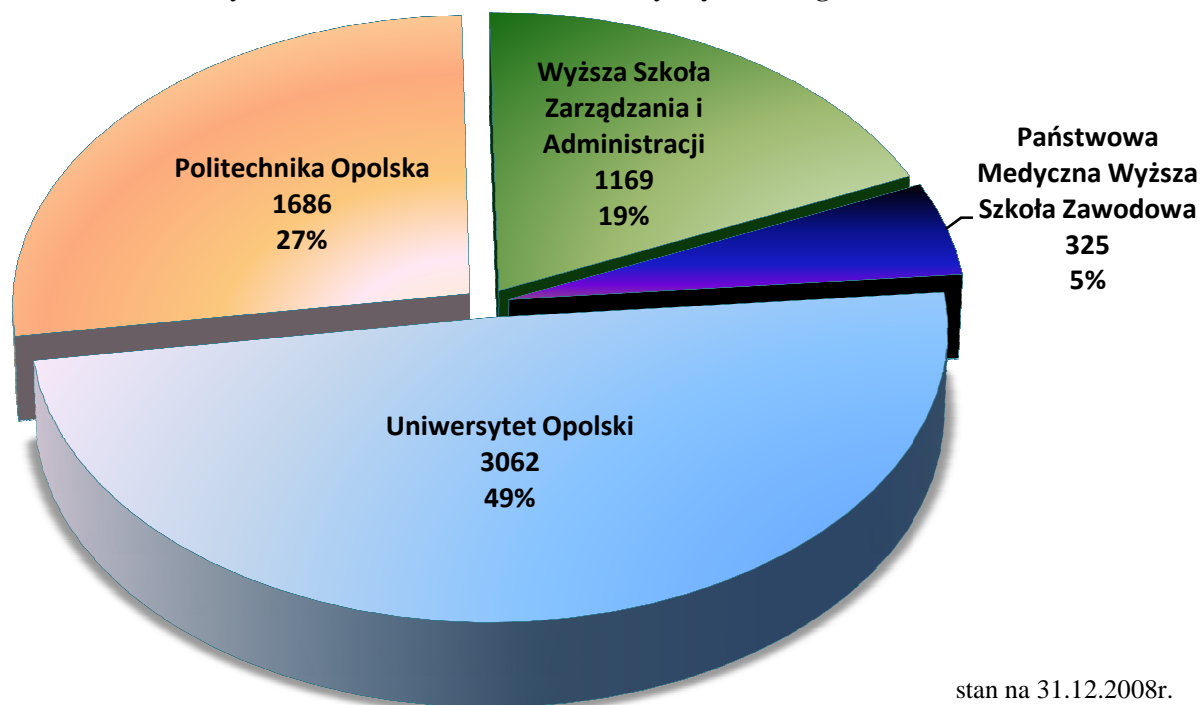

2.2.1. Absolwenci szkół wyższych

W mieście Opolu zlokalizowane są 4 szkoły wyższe. W 2008r. ich mury opuściło 6242 absolwentów. Najwięcej absolwentów, bowiem blisko połowa, ukończyło naukę na Uniwersytecie Opolski (3062 osoby). Co czwarty absolwent opuścił mury Politechniki Opolskiej (1686 osób), co

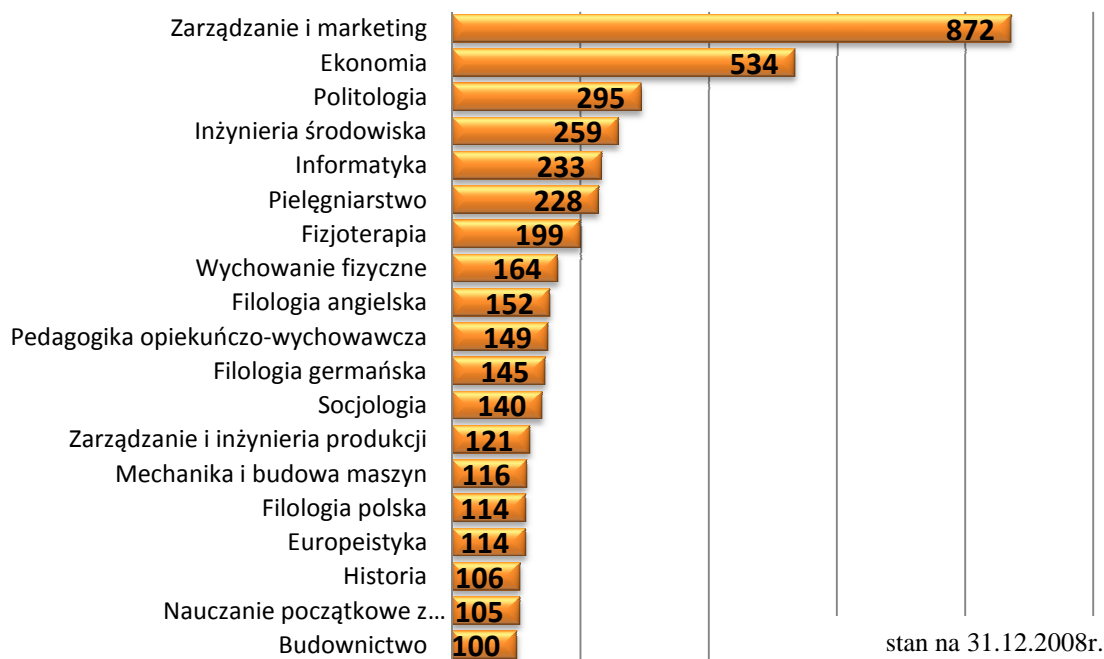
piąty zaś Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji. Najmniej absolwentów (325 osób) opuściło mury Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Udział absolwentów szkół wyższych według uczelni

Wśród absolwentów szkół wyższych, najwięcej osób ukończyło kierunek Zarządzania i Marketingu (872 osoby), co stanowiło blisko 14% ogółu absolwentów szkół wyższych. Także grupa ponad pięciuset osób kończących kierunek ekonomii zasilila rynek pracy. Dalsze dominujące kierunki ukazano na wykresie 4.

Wykres 4. Dominujące kierunki absolwentów studiów

Najwięcej absolwentów kończyło jednolite studia magisterskie (2449 osób), choć jedynie nieco mniej studia zawodowe (2122 osoby), większość uzyskując tytuł licencjata. Szczegóły (wraz z wyszczególnieniem uczelni wyższych) przedstawiono w poniższej tabeli.

Absolwenci uczelni wyższych (w 2008r.)	SUMA	Uniwersytet Opolski	Politechnika Opolska	Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji	Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa
ogółem	6242	3062	1686	1169	325
studia zawodowe (pierwszego stopnia) razem	2122	384	749	664	325
studia zawodowe (pierwszego stopnia) z tytułem inżyniera	477	0	404	73	0
studia zawodowe (pierwszego stopnia) z tytułem licencjata	1645	384	345	591	325
studia magisterskie jednolite	2449	1541	702	206	0
studia magisterskie uzupełniające (drugiego stopnia)	1671	1137	235	299	0

2.3. Napływ bezrobotnych absolwentów

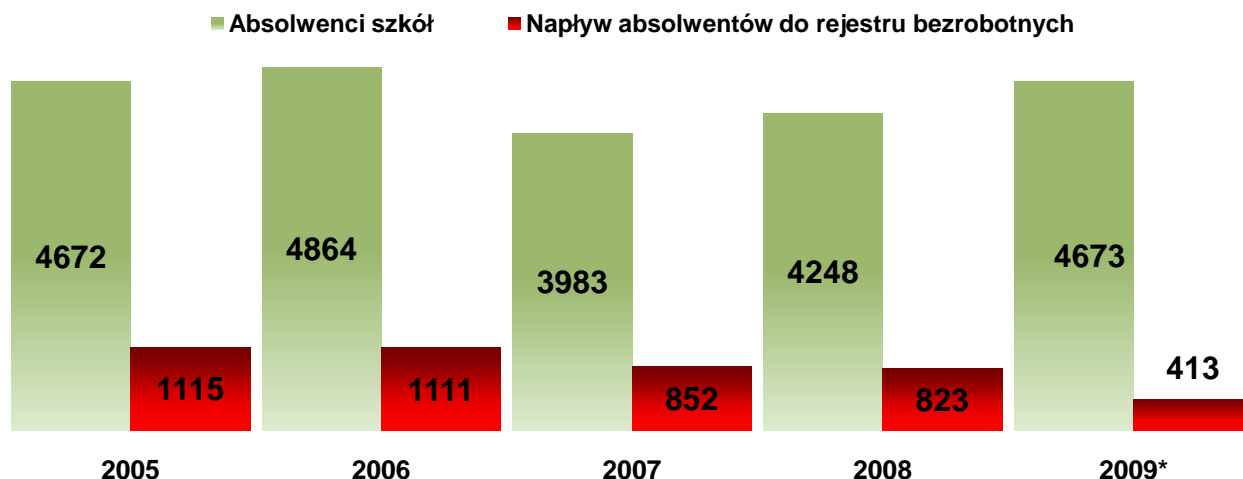
W 2008r. w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1 630 osób** (749 z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 11,5% ogółu osób rejestrowanych (czyli o 2,0% mniej niż w roku ubiegłym). Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 1 120 (co stanowiło blisko 70%).

Wśród rejestrujących się osób było także 807 absolwentów szkół wyższych (do 27 roku życia). Stanowili oni 5,7% ogółu rejestrujących się osób bezrobotnych. Także i w tej grupie kobiety stanowiły większość rejestrujących się absolwentów (583 kobiety, tj. 72,2%).

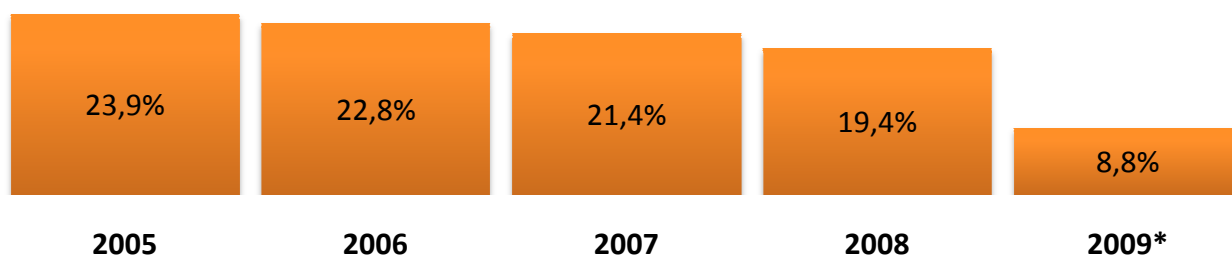
Na wykresie 5 przedstawiono liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz absolwentów rejestrujących się jako osoby bezrobotne w okresie ostatnich pięciu lat. Widoczna jest ogólna tendencja spadkowa dotycząca liczby absolwentów rejestrujących się jako osoby bezrobotne.

Wykres 6 przedstawia zaś udział rejestrujących się absolwentów (z wyłączeniem szkół wyższych) w latach 2005-2009. Na wykresie wyraźnie widać, iż absolwenci coraz lepiej są przystosowani do rynku pracy coraz rzadziej trafiając do grona osób bezrobotnych.

Wykres 5. Absolwenci (z wyłączeniem absolwentów szkół wyższych) oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2009

Wykres 6. Udział rejestrujących się absolwentów jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2009

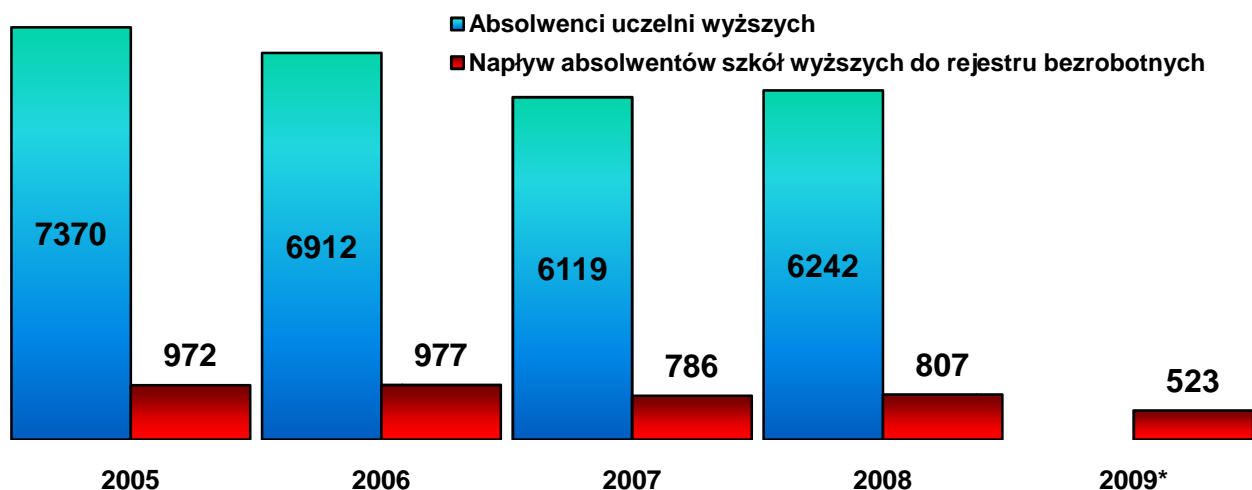
* Dane o rejestrowanych bezrobotnych absolwentach w 2009r. dotyczą jedynie miesięcy I-VII.

* Dane roku 2009 dotyczą jedynie przewidywanej liczby absolwentów.

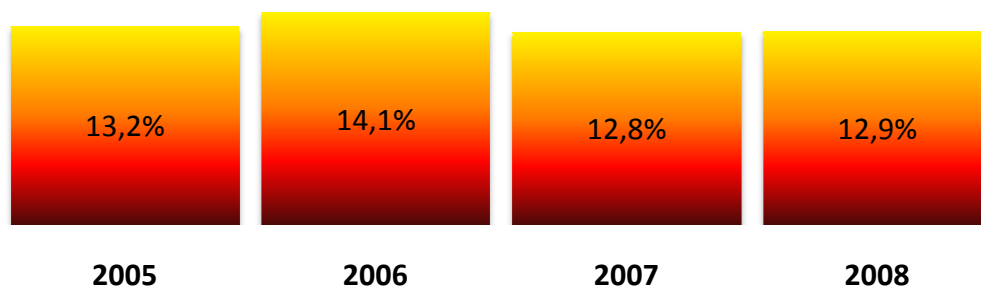
2.3.1. Napływ absolwentów szkół wyższych

Na rynek pracy najczęściej wpływa absolwentów wyższych uczelni (ponad 6000 osób rocznie), jednak do bezrobocia trafia ich trzykrotnie mniejszy odsetek niż absolwentów szkół zasadniczych zawodowych czy średnich. Jednocześnie w latach 2005-2008 zauważalny jest w zasadzie stały udział (około 13%) rejestrujących się do grona bezrobotnych absolwentów tychże uczelni. Szczegóły zilustrowano na wykresie 7 i 8.

Wykres 7. Absolwenci szkół wyższych oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2009

Wykres 8. Udział rejestrujących się absolwentów szkół wyższych jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury uczelni wyższych w latach 2005-2008

* Dane o rejestrowanych bezrobotnych absolwentach szkół wyższych w 2009r. dotyczą jedynie miesięcy I-VII.

* Brak danych dot. liczby absolwentów szkół wyższych w 2009r.

2.4. Wyłączenia z ewidencji absolwentów

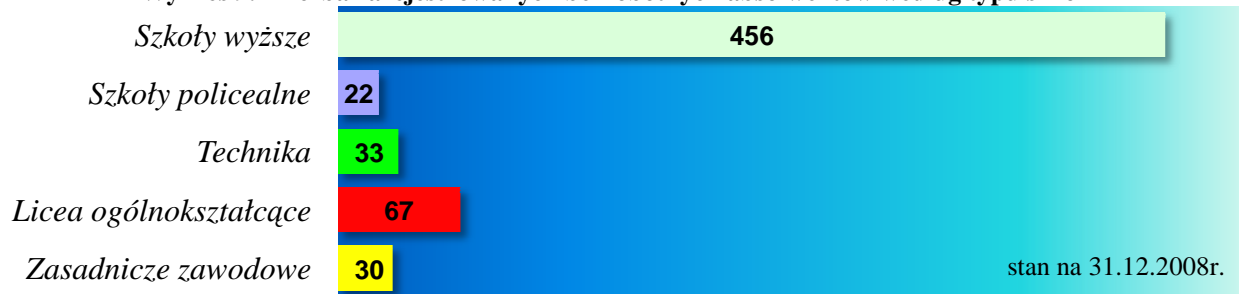
Pomimo corocznego napływu do rejestru bezrobotnych ponad półtorej tysiąca absolwentów, znaczna część z nich nie pozostaje długo w bezrobociu. Zwykle większość z nich znajduje pracę, bądź też jest wyłączana z powodu braku gotowości do jej podjęcia. W samym 2008r. przy rejestracji 1630 absolwentów, **wyłączono 1650 osób**, w tym 27,1% z nich z powodu podjęcia pracy (447 osób). W gronie absolwentów wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy były 293 kobiety, więc ich odsetek wyniósł 65,5%.

Wśród grona osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (do 27 roku życia) w 2008r. wyłączono z ewidencji 813 osób, w tym z powodu podjęcia pracy 264 osoby. Odsetek ten wyniósł więc 32,5% i tym samym był wyższy niż udział ogółu podjęć pracy u absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych. Również o wiele większe szanse na znalezienie zatrudnienia miały tu kobiety, gdyż wśród osób tej grupy wyłączono z powodu podjęcia pracy 190 kobiet, tj. 72% ogółu osób wyłączonych z tego powodu.

2.5. Liczba bezrobotnych absolwentów

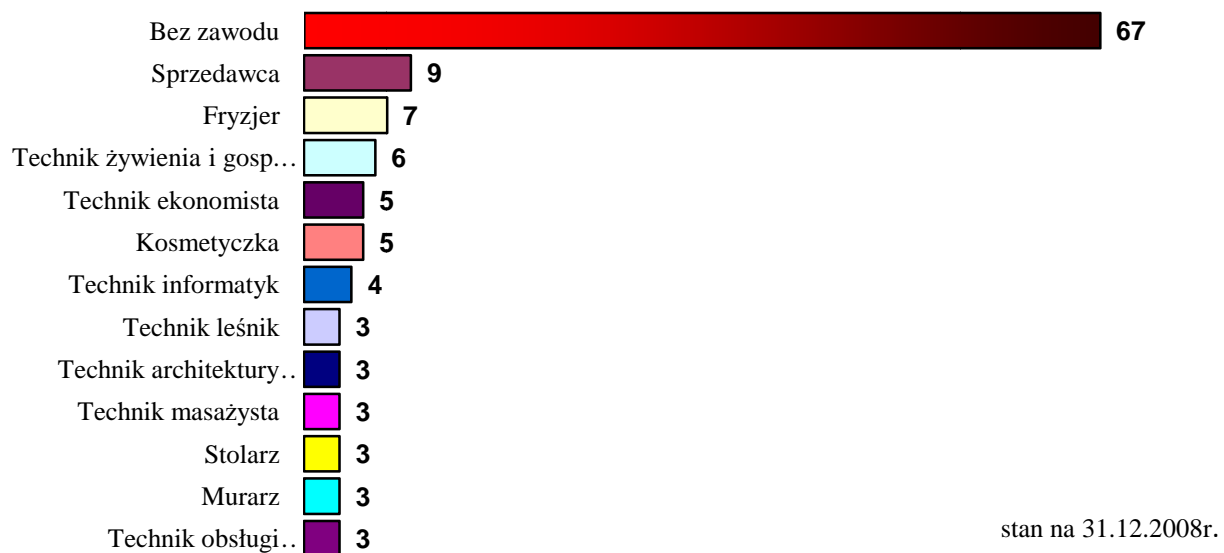
Liczbę absolwentów, zarejestrowanych (według stanu na dzień 31.12.2008) w tut. urzędzie jako osoby bezrobotne przedstawia wykres 9.

Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół

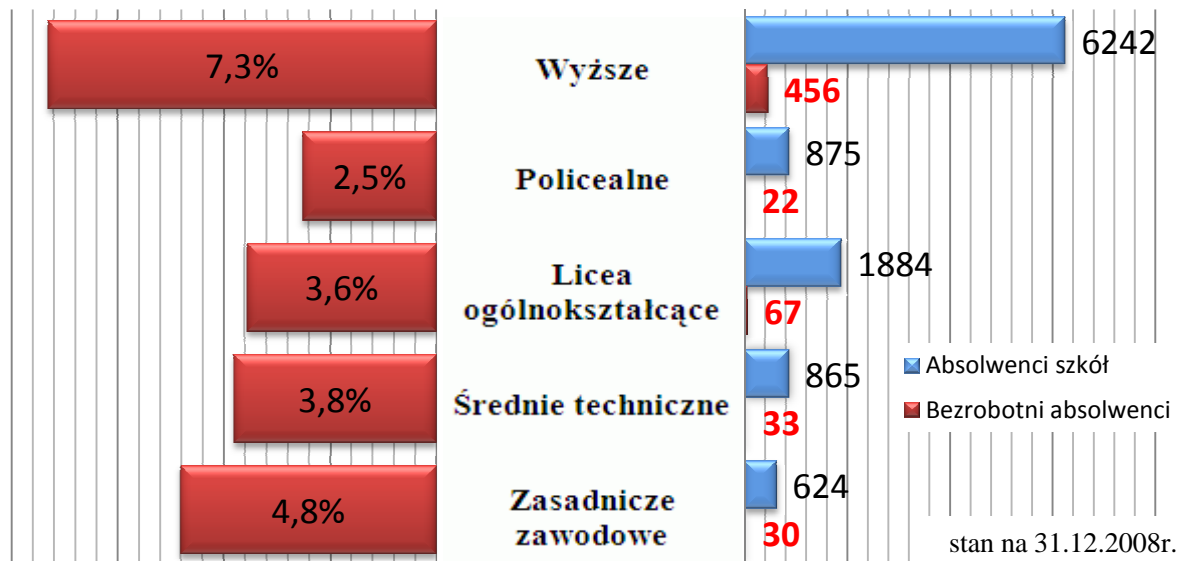
Na koniec 2008r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, było zarejestrowanych 608 absolwentów. W gronie absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych co czwarta osoba (67 osób) nie uzyskała żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej zarejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (9 osób), fryzjera (7 osób), technika żywienia i gospodarstwa domowego (6 osób), technika ekonomisty oraz kosmetyczki (po 5 osób). Więcej danych dot. absolwentów szkół średnich oraz zasadniczych zawodowych przedstawiono na wykresie 10.

Wykres 10. Liczba bezrobotnych absolwentów według zawodów

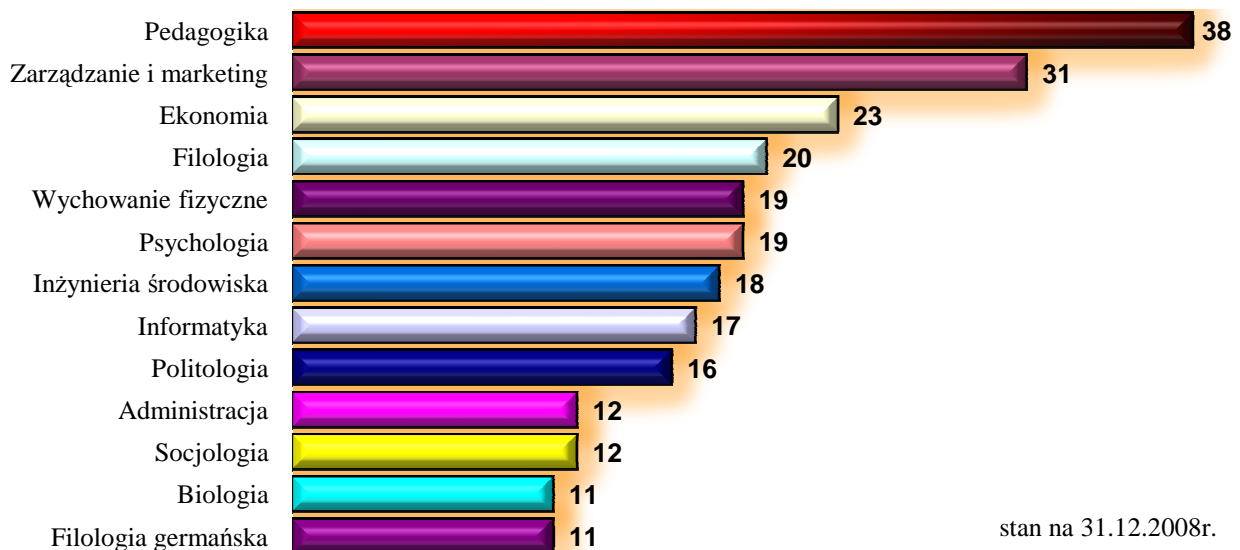
Najwyższy odsetek (7,3%) zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów (w końcu 2008r.) posiada wyższe wykształcenie, bowiem z 6 242 absolwentów szkół wyższych 456 osób pozostawało zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Wśród nich było 340 absolwentów uczelni wyższych zlokalizowanych w mieście Opolu. Tylko co dwudziesty absolwent szkół zasadniczych zawodowych pozostawał bezrobotnym w końcu 2008r., choć było to zaledwie 30 osób z 624 absolwentów. Najmniej, bowiem co czterdziesty absolwent (2,5%), trafiał do grona osób bezrobotnych po uzyskaniu wykształcenia policealnego. Stu absolwentów z wykształceniem średnim ogólnokształcącym bądź średnim technicznym, pozostawało także wśród osób bezrobotnych z grona blisko 2 750 absolwentów szkół z tym poziomem wykształcenia. Szczegóły ilustruje wykres 11.

Wykres 11. Udział i liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów oraz liczba absolwentów w zależności od typu wykształcenia

Wśród absolwentów wyższych uczelni, najczęściej zarejestrowanych osób (w końcu 2008r.) ukończyło pedagogikę (38 osób). Nieco mniej absolwentów (31 osób) pozostawało zarejestrowanych po ukończeniu zarządzania i marketingu, jednak należy przypomnieć, iż absolwentów tego kierunku było najczęściej (ponad 800 osób) wśród osób kończących ten kierunek w opolskich uczelniach.

Wykres 12. Liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych według zawodów

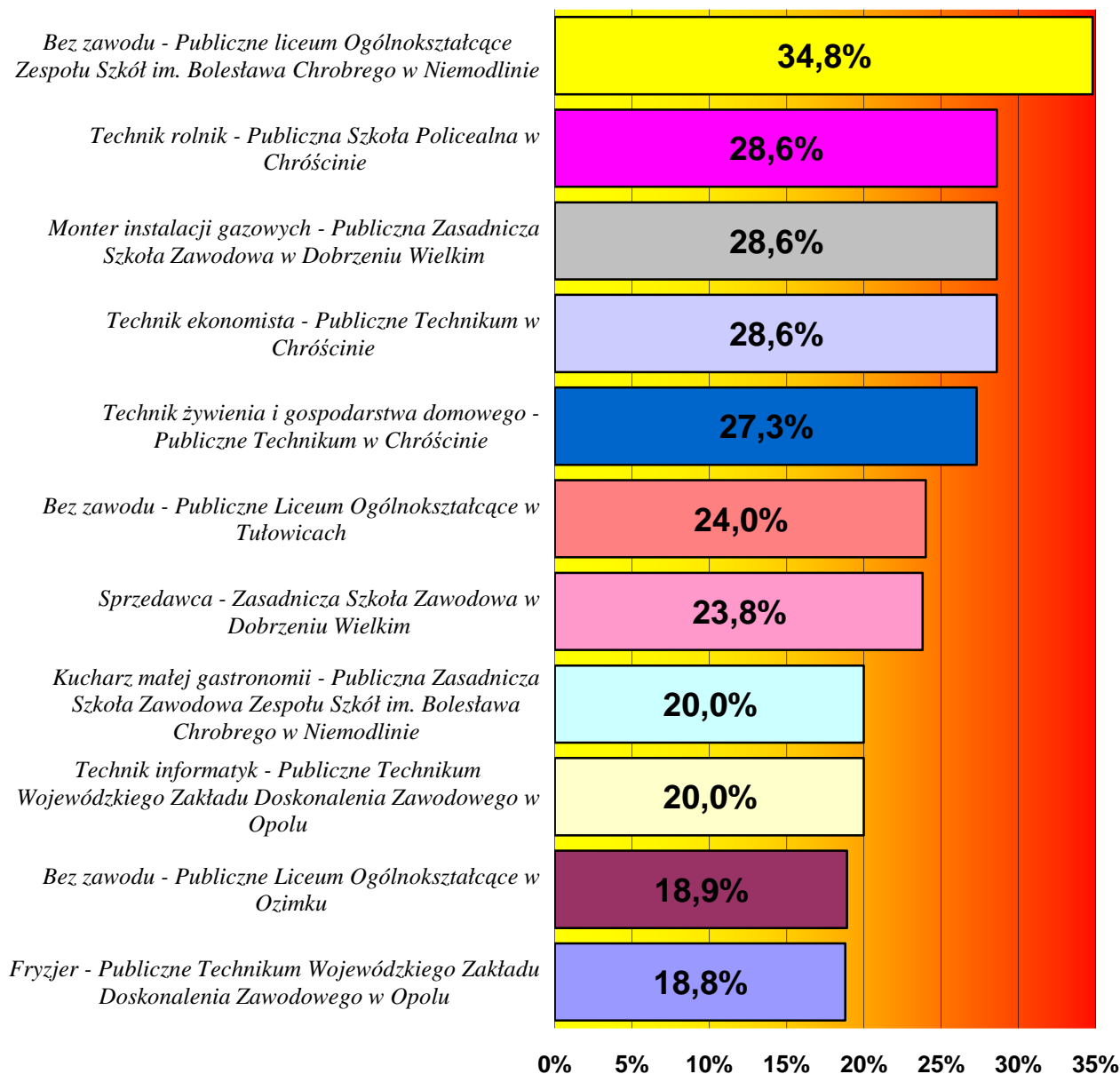

2.6. Bezrobotni absolwenci poszczególnych kierunków szkół

Porównując liczbę absolwentów danych kierunków oraz liczbę osób bezrobotnych tej grupy można zauważyć, iż większe problemy w znalezieniu pracy mają absolwenci szkół powiatu opolskiego. O ile w mieście Opolu jedynie 1,7% absolwentów zarejestrowanych było w końcu 2008r. w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne, to w powiecie opolskim odsetek ten wyniósł 15,3%. Biorąc pod uwagę kierunki o liczbie co najmniej pięciu absolwentów, największy odsetek bezrobotnych absolwentów notowano wśród absolwentów Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie, gdzie spośród 69

absolwentów, 24 osoby (34,8%) były zarejestrowane w końcu grudnia 2008r. jako osoby bezrobotne. Z Publicznej Szkoły Policealnej w Chróście, z której 7 absolwentów opuściło mury szkoły z zawodem technika rolnika, 2 osoby zarejestrowane były jako osoby bezrobotne. Identyczna sytuacja (zarówno w liczbie absolwentów oraz rejestrujących się bezrobotnych) notowana również była w Publicznej Zasadniczej Szkole Zawodowej w Dobrzaniu Wielkim wśród osób z zawodem montera instalacji gazowych, jak również w Publicznym Technikum w Chróście wśród osób z zawodem technika ekonomisty. Następne kierunki szkół, o największym udziale osób bezrobotnych wśród absolwentów, przedstawiono na wykresie 13.

Wykres 13. Udział bezrobotnych absolwentów w ogóle absolwentów kierunku danej szkoły

3. PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Sytuacja na rynku pracy jest wypadkową działania wielu zmiennych. Wpływa na nią zarówno podaż pracowników (zarejestrowani bezrobotni oraz absolwenci szkół), popyt (oferty pracy wpływające do urzędu), jak i szereg innych czynników. Aktualnie należy uwzględnić także kryzys gospodarczy, powodujący większy napływ bezrobotnych przy jednoczesnym zmniejszeniu zgłoszeń wolnych miejsc zatrudnienia. W porównaniu do raportu półrocznego możliwa jest jednak precyzyjniejsza ocena rozwoju sytuacji na rynku pracy, wobec możliwości posłużenia informacjami o absolwentach szkół z Systemu Informacji Oświatowej. Brak wciąż natomiast ankiet z zakładów pracy, wobec czego błędem było by precyzyjne określenie zapotrzebowania na pracowników w konkretnych zawodach. Zamiast więc posługiwać się w prognozie liczbą bezrobotnych, która zakładała by jedynie zwiększenie liczby bezrobotnych o liczbę wszystkich absolwentów, posłużono się komentarzem wobec notowanych danych. Wobec sytuacji sprzed pół roku nie zaistniały jednak znaczące zmiany. Nadal problemem jest znaczna rekrutacja uczniów na kierunkach nie dających zawodu (liceów ogólnokształcących), bądź zawodów o niskim popycie. Do dalszych rozważań wybrano więc zawody, które obserwuje się z uwagi na największe rozbieżności podaży-popytowej na rynku pracy. Choć bieżąca prognoza z założenia obejmuje jedynie okres do końca bieżącego roku, to jednak autorzy starali się stworzyć opracowanie tak, aby prognoza pozostawała aktualna na okres co najmniej do pięciu lat.

Szacuje się wzrost dysproporcji na rynku pracy w zawodach deficytowych wobec zbyt małego napływu absolwentów z wybranymi zawodami. Brak osób z kwalifikacjami w zawodach deficytowych obserwuje się głównie wśród osób z wykształceniem zawodowym. Pewien wpływ na redukcję dysonansu mają szkolenia organizowane przez urząd pracy, jednak wpływ ten jest zbyt mały.

Podobnie wśród zawodów nadwyżkowych przewiduje się pogłębiającą się dysproporcję pomiędzy potrzebami pracodawców a liczbą rejestrujących się osób bezrobotnych. Wśród zawodów nadwyżkowych zauważalny jest więc nadal zbyt silny napływ bezrobotnych i absolwentów (głównie szkół średnich) bez zawodu, z zawodem technika ekonomisty, technika mechanika, a także (głównie z wykształceniem zasadniczym zawodowym) sprzedawcy, kucharza małej gastronomii, fryzjera, krawca i mechanika samochodów osobowych.

3.1. Zawody deficytowe

Zawód **murarza** prawdopodobnie nadal pozostanie deficytowym, gdyż przewidywany napływ 27 absolwentów z tym zawodem nie będzie w stanie zrównoważyć popytu na pracowników, będącego w 2008r. na rocznym poziomie 350 zgłoszonych wolnych miejsc pracy. Deficyt w tym zawodzie wzrasta z roku na rok, czego nie zmieni zbyt mały napływ absolwentów.

Podobnie nie zmieni się sytuacja braku osób z kwalifikacjami do wykonywania zawodu **cieśli**. Nie dość, że liczba bezrobotnych osób z tym zawodem jest dziesięciokrotnie niższa niż zapotrzebowanie pracodawców, to jeszcze w 2009r. przewiduje się napływ tylko jednego absolwenta z tym zawodem. Deficyt ulegnie więc pogłębieniu.

Również w zawodzie **operatora koparek i zwałowarek** niemożliwe pozostanie zrównoważenie rynku. Przy wpływających corocznie ok. 30 ofert pracy, jedynie co dziesiąta oferta ma pokrycie w podaży wśród osób bezrobotnych.

Sytuacja przedstawia się jeszcze gorzej wśród osób z zawodem **spawacza**. Przy wpływie ponad 500 ofert dla pracowników z kwalifikacjami w tym zawodzie, jedynie co dwudziesta oferta ma szansę na realizację. Należy rozważyć możliwość przeprowadzania szkoleń w formie kursowej w zawodzie spawacza, przeprowadzanych w szkołach ponadgimnazjalnych.

Zawodem deficytowym nadal pozostanie zawód **kierowcy samochodu ciężarowego**, gdyż nie jest możliwe zaspokojenie potrzeb pracodawców poprzez kształcenie dydaktyczne placówek oświatowych, a jedynie poprzez ukończenie kursów i zdobycie uprawnień.

Zawód **ślusarza** również prawdopodobnie nie zostanie zrównoważony napływem 20 absolwentów, gdyż wobec wpływu 174 ofert pracy w 2008r. stanowi to jedynie niewielki procent. Przewiduje się więc dalszy wzrost deficytu.

Ostatnim z wymienionych monitorowanych zawodów deficytowych, jest zawód **magazyniera**. Zawód ten od 1,5 roku z zawodu nadwyżkowego przekształcił się w deficytowy i jednocześnie prognozuje się utrzymanie tej tendencji. Brak bowiem absolwentów którzy uzyskali by ten zawód poprzez edukację szkolną.

3.2. Zawody nadwyżkowe

Zdecydowanie największym wskaźnikiem nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące) więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba bezrobotnych nie posiadających żadnego zawodu, choć od 2005r. ma trend zniżkowy, to jednak pokrywa się ona z ogólną tendencją spadku poziomu bezrobocia. Napływ na rynek pracy 1800 absolwentów bez zawodu pogłębi ten kryzys.

Następnym wymienionym zawodem o silnej dysproporcji podaży-popytu, jest zawód **ekonomisty**. Liczba wpływających ofert pracy w tym zawodzie to zaledwie 13 rocznie, przy jednoczesnym napływie ponad 500 osób bezrobotnych z tym zawodem. W 2009r. przy napływie kolejnych 47 absolwentów, nadwyżkowość w tym zawodzie zwiększy się.

Około dziesięciokrotną przewagę rejestrujących się bezrobotnych wobec napływających ofert pracy obserwuje się w zawodzie **mechanika samochodów osobowych, kucharza, fryzjera, technika mechanika** oraz **krawca**. Zawody te więc nadal pozostaną silnie nadwyżkowe, przy czym dysproporcję tę pogłębi wejście w 2009 na rynek pracy dodatkowo 79 mechaników samochodów osobowych, 72 kucharzy, 157 fryzjerów czy 78 techników mechaników.

4. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, stworzony w oparciu o oferty zatrudnienia zgłaszane do PUP oraz dane dotyczące absolwentów, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to do stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

Obserwacje wybranych zawodów deficytowych i nadwyżkowych ukazują trudną sytuację, w której zwiększa i utrwała się dysproporcja między napływającymi ofertami pracy a rejestrującymi się bezrobotnymi. Działania zmierzające do zapobieżenia tym dysproporcjom (a tym bardziej ich zwiększaniu) nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Problemem jest duża bezwładność procesu edukacji szkolnej (wieloletni proces kształcenia), zbyt mała świadomość i znajomość trendów rynku pracy wśród osób rozpoczynających swoją naukę w danym zawodzie, oraz jednocześnie trudność w zainteresowaniu i rekrutacji do szkół oraz na szkolenia organizowane przez tutejszy urząd pracy.

Problemem jest też brak rzetelnych (a w latach 2007-2008 brak jakichkolwiek) informacji pochodzących z ankiet od pracodawców, a więc szacowaniu popytu u źródła, na pracowników konkretnych zawodów. Informacje od pracodawców pochodzą jedynie z danych przekazywanych przez pracodawców do urzędu statystycznego a te nie dość że pochodzą od pracodawców zatrudniających co najmniej 9 pracowników, to dodatkowo najniższy stopień agregacji tych danych to poziom województwa, stąd też wykorzystywane są jedynie w monitoringu zawodów opracowywanym przez wojewódzkie urzędy pracy. O właściwym monitoringu będzie więc można mówić dopiero w przyszłości, a możliwe będzie to dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia rozstrzyganych w drodze konkursu i ogłaszanych w środkach masowego przekazu, zaś dotychczasowe doświadczenie wskazuje, iż do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji, istnieniem „szarej strefy” czy też szybkimi, nieplanowanymi zmianami na rynku pracy.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, robotnicy budowlani, murarze, zbrojarze, cieśle, stolarze, ślusarze, spawacze.